Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 26.09.2012 www.osw.waw.pl

Koncern EPH o krok od przejęcia kontroli nad słowackim operatorem gazowym

Jakub Groszkowski

19 września słowacki minister gospodarki przedstawił projekt umowy między akcjonariuszami krajowego operatora gazowego Slovenský plynárenský priemysel (SPP), która ma wejść w życie po zmianach własnościowych w tej firmie. Umowa określa relacje między państwem (51% akcji w SPP) a przyszłym współwłaścicielem SPP – czesko-słowacką firmą Energetický a průmyslový holding (EPH). EPH zamierza kupić od koncernów E.ON Ruhrgas i GDF Suez firmę Slovak Gas Holding – właściciela 49% akcji SPP i sprawującego kontrolę menedżerską w spółce.

Kluczowym aktywem SPP jest firma Eustream, zarządzającą słowacką częścią gazociągu Braterstwo, którym płynie większość rosyjskiego gazu na rynek UE. Dwa tygodnie temu Eustream kupił 15% udziałów w środkowoeuropejskiej giełdzie gazu w Baumgarten. Ponadto firma uczestniczy w projekcie budowy korytarza gazowego Północ–Południe, w ramach którego ma powstać m.in. łącznik polsko-słowacki. W prasie pojawiły się też informacje o rozmowach słowacko-ukraińskich na temat możliwości uruchomienia rewersu gazociągu Braterstwo i przesyłania gazu ze Słowacji na Ukrainę.

Komentarz

- Choć wynegocjowana przez Ministerstwo Gospodarki i EPH umowa nie została zatwierdzona przez słowacki rząd, jest mało prawdopodobne, aby jej ostateczny kształt uległ dużym zmianom. Premier Robert Fico pozytywnie ocenił porozumienie. Ze względów formalnych polecił wprawdzie ministrowi wypracowanie analizy przejęcia przez państwo całości akcji w SPP, zaznaczył jednak, że w budżecie nie ma pieniędzy na taką transakcję. Zawarte porozumienie daje państwu możliwość blokowania podwyżek cen gazu dla gospodarstw domowych i reguluje zasady wypłacania dywidendy z uwzględnieniem konieczności konsolidacji słowackiego budżetu.

- Szanse na rozwój SPP można wiązać z planami ekspansji EPH na rynku energii w regionie. EPH zobowiązała się, że swoje kroki na rynku przesyłu, magazynowania i dostaw gazu na obszarze państw Grupy Wyszehradzkiej oraz na Ukrainie będzie realizować poprzez SPP. Co prawda nie dotyczy to ewentualnego przejęcia przez EPH czeskiej gazowej spółki przesyłowej Net4Gas od niemieckiego RWE, ale EPH zadeklarowała, że w przypadku kupna Net4Gas umożliwi SPP preferencyjny zakup 30–40% akcji czeskiego operatora. Prawdopodobnie takie zobowiązanie skłoni słowacki

rząd do lobbingu na rzecz sprzedaży Net4Gas spółce EPH.

- Przejęcie przez EPH kontroli nad SPP uwiarygodnia czesko-słowacki holding na środkowoeuropejskim rynku energetycznym. EPH, którego głównym udziałowcem jest najbogatszy czeski biznesmen Petr Kellner, będzie szukać dalszych możliwości rozwoju na rynku energii przede wszystkim w Polsce (obecnie właściciel PG Silesia), Niemczech (współwłaściciel kopalni MIBRAG), Czechach (największy producent ciepła) i Słowacji.

- Zmiany własnościowe w SPP prawdopodobnie zakończą spory w akcjonariacie SPP wokół regulacji detalicznych cen gazu. Należy oczekiwać, że dobre relacje między rządzącą partią Smer-SD a słowackimi biznesmenami z grupy kapitałowej J&T (współwłaściciel EPH) pozwolą rządowi na hamowanie wzrostu cen gazu w zamian za koncesje państwa wobec udziałowców EPH w innych obszarach.